

До Председателя на Научното жури
При Медицински Университет "Проф.д-р Параскев Стоянов" – Варна
Назначено със заповед № Р-109-444/ 18.12.2017 г.
гр. Варна

На Ректора на МУ –Варна, по процедура
за защита на дисертационен труд за придобиване на
образователна и научна степен „ДОКТОР”
в катедра „Педиатрия” при МУ –Варна
С кандидат **д-р Ния Йолкова Рашева**
докторант на задочна подготовка

РЕЦЕНЗИЯ

От доц. д-р **Антония Йорданова Атанасова**, д.м.

Катедра **Анатомия и клетъчна биология**,

Катедра **вътрешни болести, УС Гастроентерология**,

МУ "Проф.д-р Параскев Стоянов" - Варна

НА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД НА ТЕМА

**„ Възможностите на мултиканалната интралуменна рН-
метрия с импеданс при диагностика и лечение на
гастроезофагеалната рефлуксна болест в кърмаческа
възраст”**

На д-р **Ния Йолкова Рашева**

НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ – доцент д-р **Миглена Георгиева**, д.м.

**ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН
„ДОКТОР”, по област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт,
професионално направление 7.1. Медицина и специалност „Педиатрия“.**

ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА И НА ДОКТОРАНТА със заповед №Р-109-444/ 18.12.2017 г. гр. Варна на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, на основание чл. 26, ал. 3 и чл. 30, ал. 3 от ППЗРАСРБ; чл. 44, ал. 2 от ПРАС на МУ – Варна и решение на **ФС по протокол № 42/27.11.2017 г.** на Факултет „Медицина“, във връзка с доклад с рег. № 102-2434/13.11.2017 г. от доц. д-р Валерия Калева, д.м. – Ръководител Катедра „Педиатрия“ съм определена за член на научното жури (рецензия) във връзка с процедура за защита на дисертационния труд **„Възможностите на мултиканалната интралуменна рН-метрия с импеданс при диагностика и лечение на гастроэзофагеалната рефлуксна болест в кърмаческа възраст”** на д-р Ния Йолкова Рашева.

Биографични данни. Д-р Ния Рашева е родена на 02.04.1978г. в г. Варна. Завършва средно образование в Природо-математическа гимназия „Васил Друмев” г. В.Търново през 1997г. През 1998г. постъпва в МУ- Пловдив, където завършва висше медицинско образование. От 2004-2006г. работи като ОПЛ - помощник към МЦ - гр. Дългопол. От 2006-2008г. работи като лекар по трудова медицина към ”Санита”. От 2008г. е специализант по Педиатрия към МУ - Варна. От 2012г. работи като лекар към Трето ДО на Многопрофилна детска клиника към МБАЛ ”Св.Марина”. През 2013г. придобива специалност „Педиатрия”. От 2013г. е асистент към Катедра Педиатрия при МУ - Варна. През 2014г. започва специализация по детска гастроентерология. През 2016г. придобива специалност по „Детска гастроентерология”. По време на специализацията си показва интерес в областта на детската хепатология и гастроентерология, като има участия в български и чуждестранни форуми и в няколко клинични проучвания. Има 25 публикации в областта на педиатрията и детската гастроентерология.

СТРУКТУРА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертацията е правилно структурирана и отлично технически оформена. Трудът на д-р Н. Рашева е написан на 306 стандартни страници и е онагледен с 265 таблици, 31 фигури и 26 хистограми. Библиографската справка съдържа 146 литературни източници, от които 12 на кирилица и 134 на латиница. Спазени са всички изискванията за структура на дисертационния труд. Литературният обзор обхваща 92 стр, Целта и задачите 1 стр, Материал и методи 12 стр., Резултати 159 стр., Обсъждане 21 стр., Изводи 2 стр., Приноси 2 стр., Списък на научни публикации и участия в научни форуми 1 стр, Библиография 15 стр. Дисертацията е стриктно аотирана, като библиографската справка е систематизирана по азбучен принцип и всички източници са цитирани във Ванкувърски стил.

АКТУАЛНОСТ НА ТЕМАТИКАТА И ПОЗНАВАНЕ НА ПРОБЛЕМА.

Гастроезофагеалната рефлуксна болест (ГЕРБ) е честа болест в педиатрията. В основата си ГЕР е физиологичен и се среща при повечето кърмачета особено след нахранване. Много от епизодите на рефлукс са безсимптоми, но при някои деца рефлуксът е свързан със сериозни симптоми и води до различни по тежест промени в лигавицата на хранопровода. Диагнозата на ГЕРБ често е клинична и се основава на симптомите и състоянието на детето, ефекта от приложеното лечение. За сега няма такъв диагностичен метод, който с висока чувствителност и специфичност да доказва ГЕРБ с неговите езофагеални и екстраезофагезлни симптоми. Многоканалната интралуменна рН-метрия с импеданс (МП рН метрия) е съвременен метод за диагностика на газ съдържащ рефлукс в хранопровода при ГЕРБ, който може да потвърди епизоди на рефлукс независимо от стойността на рН на рефлуксното съдържимо. Това един изключително чувствителен метод за откриване на кисели,

некисели, слабо кисели рефлукси, както и на разпространението на рефлукса по дължината на хранопровода. При кърмачетата лечението на ГЕРБ включва приложение на млека със сгъстители, алгинати и инхибитори на протонната помпа. Уместно е приложението им, както и ефективността на съответната терапия да бъде оценена чрез надеждна методика, каквато се явява МШ рН метрия.

ХАРАКТЕРИСТИКА И ОЦЕНКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД И ПРИНОСИТЕ МУ

Уводът на литературния обзор е стегнат и излага в концентриран вид проблемите на ГЕРБ, от които произтича обосновката за разработването на дисертационния труд. Д-р Н.Рашева прецизира мотивацията за научния труд, целта и задачите. Литературният обзор, който обхваща 146 източника, представя задълбоченото познаване на проблема – етиология, патогенеза, клинична симптоматика– езофагеална и екстраезофагеална, диференциална диагноза, диагностика и лечение на ГЕРБ.

Литературният обзор е задълбочен, подробен и показва високата степен на информираност по разработвания проблем и уменията на автора да анализира събраната информация. Последната глава на литературния обзор подчертава нерешените проблеми и логично извежда целта и задачите на дисертационния труд. На места употребата на термини на английски, макар и приети в практиката, може да бъде избегната.

Целта е формулирана ясно – определяне възможностите на мултиканалната интралуменна рН-метрия с импеданс при диагностика и проследяване на кърмачета със симптоми на ГЕРБ след лечение с млека за кърмачета със сгъстител, алгинати и инхибитори на протонната помпа. Четирите **задачи** са адекватни за изпълнението на поставената цел.

Материал и метод – за период от 2 години са изследвани проспективно на територията на Втора детска клиника 2 групи кърмачета – 1 гр. 56 деца на възраст 0-5 мес., лекувани с млека за кърмачета с различно съдържание на сгъстител и различен начин на приготвянето му (мляко А съдържа 0,33 g / 100 ml студено разтворим галактоманан, мляко В съдържа 0,45 g / 100mL студено разтворим галактоманан и формула С съдържа 0.45 g / 100 mL горещо разтворим галактоманан. Млечните формули са разпределени по пациентите на случаен принцип по равен брой – за формула А 32,6%, формула В 34,6%, формула С 32,6%. и 2 гр. 31 деца на възраст 0-12 мес., лекувани с алгинат или Езомепразол (ИПП). Групите от пациенти са подбрани правилно. Точно и логично са прецизирани включващите и изключващите критерии. Всички пациенти са наблюдавани по следните параметри – епидемиологични, антропометрични, симптоматични, оценка промяна в стойността на Orenstein score, показатели от МП рН-метрия. Показан е дизайна на проучването – 4 визити за 1-ва гр. и 2 визити за 2-ва гр.

Твърде подробно са описани различните статистически методи, които са представени с разбиране, показват познанията на д-р Н.Рашева и в областта на статистическия анализ, но биха могли да се дадат по-сбито и кратко.

Резултатите са изложени логично и са добре онагледени много подробно – 265 таблици и 57 цветни фигури и хистограми. Те сочат по-голяма честота на деца с ГЕР на възраст от 3 мес., по-често ГЕР се наблюдава у момчета. Клинично във висок процент се среща хълцане, регургитации, синдром на Sandifer, руминация, а от екстраезофагеалните - етмоидит, кашличните пристъпи, хриптене. Използван е индексът на Orenstein за клинична оценка на наличен рефлукс, преди и след лечението. Подробно и задълбочено са разгледани резултатите от МП рН-метрията за диагноза на ГЕРБ – броя на киселите рефлукси в легнало положение, честотата на постпрандиалните рефлукси, ролята на Voix-Ochoa скората, индексите SI, SSI, SAP.

Особено значими са резултатите от МП рН-метрията за диагностика на ГЕРБ с екстраезофагеални симптоми. С помощта на МП рН-метрията са оценени резултатите от лечението с 3те вида млека със сгъстители и медикаментозното лечение с алгинати и Езомепразол. Подробно са описани клиничните симптоми, които персистират след лечението и находката при МП рН-метрията.

В обсъждането на резултатите проличава умението на д-р Н. Рашева да анализира собствените си резултати в контекста на подбраните литературните данни, като умело се преплитат и съпоставят собствените резултати с данните на други автори, описани в литературния обзор, с което се подчертават значимостта на дисертационния труд. Д-р Н. Рашева извежда 4 групи **изводи**, групирани към 4 задачи. Изводите са точни, ясни, изчерпателни и логично произлизат от четирите поставени задачи.

Разработеният дисертационен труд има **приноси** с оригинален и приложен характер. От особено значение са тези с оригинален характер:

1. За първи път в България е написан научен труд в облатта на кърмаческият рефлукс с използване на метода МП рН-метрия.
2. Направен е подробен и задълбочен анализ на симптомите- езофагеални и екстраезофагеални при ГЕРБ, както е установена тяхната честота по пол и възрастови интервали.
3. Анализирана е взоимовръзката между симптомите по групи-езофагеални и екстраезофагеални, като е определена и честотата им.
4. Осъществен е подробен анализ на показателите от МП рН-метрия преди и след проведеното лечение.
5. Доказано е влиянието на млеката за кърмачета със сгъстител върху езофагеалните и екстраезофагеални симптоми.
6. Извършен е сравнителен анализ на влиянието на алгинат и Езомепразол върху езофагеални и екстраезофагеални симптоми.

АВТОРЕФЕРАТ

Представеният автореферат включва 147 стр. и отразява абсолютно точно съдържанието на дисертацията в разделите: цел, задачи, резултати, обсъждане, изводи и приноси.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представената ми за оценка дисертация показва умението на д-р Н. Рашева да извършва научно проучване, посредством адекватен анализ на получените резултати и да извежда съответните изводи. Трудът е лично дело на дисертанта и е плод на няколко години упорит труд. По разглеждания дисертационен труд д-р Ния Рашева има 7 публикации и участия, едно от които в чуждестранно списание.

Считам, че представената ми дисертация на тема: **„Възможностите на мултиканалната интралуменна рН-метрия с импеданс при диагностика и лечение на гастроэзофагеалната рефлуксна болест в кърмаческа възраст”** отговаря на всички изискванията за Закона за развитие на академичния състав на Република България и Правилника за неговото приложение, както и на правилника на МУ Варна за придобиване на образователна и научна степен „ДОКТОР”

Гласувам положително с вот „Да”, като препоръчвам на Научното жури да гласува положително за присъждане на образователна и научна степен „Доктор” на **д-р Ния Йолкова Рашева.**

Изготвил рецензията:

10.01.2018г.

Доц. Д-р Антония Атанасова, д.м.